

SLOVENEČ

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 40—
za en mesec .. " 3,50
za Nemčijo celoletno .. 45—
za ostalo tuzemstvo .. 50—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej .. K 38—
za en mesec .. " 3—
V spravi prejemov mesečno .. 2,50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 8—
za Nemčijo celoletno .. 10—
za ostalo tuzemstvo .. 12—

Inserati:
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat .. po 50—
za dva- in večkrat .. 45—
pri večjih naročilih .. znižanje
popust po dogovoru
Ob sobotah dvojna tarifa.
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki reči

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Samoodločba narodov.

III.

Ali je pravica do samoodločbe res
naravna pravica narodov?

Predvsem razločujemo načelno
vprašanje in praktično sta-
lišče nasproti temu vprašanju.

1. Kar zadeva načelno vpraša-
nje, moramo reči, da izraz »samood-
ločba« nima tiste jasnosti in določno-
sti, ki jo moramo od splošnega načela
zahtevati. Beseda menjuje svoj pomen,
kakor Proteus, kakor jo kdo za-se po-
grebuje v notranji ali zunanji politiki.
Eno pa, kakor se vidi, izraža povsod,
da se namreč, kakor pravi Wilson, na-
rodi ne smejo smatrati za stvari, ki bi
jih smeli vladarji seminitje potiskati,
kakor bi morda slučajno zahtevala ko-
rist vladarske rodovine ali močnejše
politične stranke, ampak da je treba
po možnosti poslušati želje naro-
dov samih. In ta misel nam v no-
ranjem vladanju držav ni nič novega.
S parlamentarizmom, t. j. z
adekvatno izvoljenega ljudskega za-
stopstva pri postavljanju je to načelo
življenje narodov vpeljano. Tudi če
gre načelo, ki so na njem naši libe-
ralci parlamentarizem osnovali, preda-
č, tudi če se uporaba načela o ljud-
ski oblasti v mnogih parlamentih še
ako odurno kaže, — kljub temu ne bo
nihče trdil, da je taka udeležba ljud-
stva protinaravna ali protikrščanska.
Po novodobnih ustavah, ki njihove no-
ranje opravičenosti, kolikor vem, ni-
če ne zanika, izvršujejo narodi dale-
kosežno »samoodločbo« pri urejanju
svojih zadev znotraj države, ki v njej
živijo. Po večini seveda narodi tu niso
zastopani kot pravni subjekti, ampak
se udeležujejo državne oblasti kot po-
litične stranke hkrati z drugimi na-
rodi iste države. Ni pa izključeno, da
si narodi s pomočjo parlamentarnih
strank izvojujejo neko gotovo avtono-
mijo in si jo z ustavnimi sredstvi raz-
širijo, kakor to opazamo v narodnost-
nih državah. Ustava sama jim daje in
omejuje sredstva, ki si z njimi v prija-
teljskem sporazumu ali v hudih parla-
mentarnih bojih lahko zboljšajo svoje
stališče. In nihče ne more narodu za-
meriti, če dobro izrabi javne razmere
svoje države, da si utrdi svoje stališče.
Na mesto države, ki je organizirana
na podlagi prisilnega prava, stopa za
gotovo, zlasti za kulturne potrebe ve-
dno bolj narod s celo vrsto prostor-
no organizacij. Narod kot tak
more del javnih zadev prevzeti name-
sto države.

Jasno je, da ni treba, da bi narod
tot organizacija popolnoma zginil za
državo. Država je tu zaradi javnega
olagra, ne zaradi same sebe. In kjer
morejo svobodne družbe izvrševati na-
poge, ki jih druge vrši država, tam je
brez dvoma organizacija javnega živ-
ljenja popolnejša. Čim bolj svobodno
se to godi v popolni harmoniji z mno-
gostranskim skupnim delom, tem popol-
nejša je družba.

Pravica, znotraj države, ki se
vsled zgodovinskega razvoja kak na-
rod v njej nahaja, določati si usodo,
je vsebuje del samoodločbe. Seveda ta
pravica samoodločbe ni brezpogojna;
narod mora pri svojih težnjah upoštevati
blagor države, ki je od nje njegov
lastni blagor odvisen. Sicer pa pušča
ustava navadno mnogo svobode, v
okviru katere je mogoče razmerje na-
rodov v eni državi med seboj, ali do
vladavja ali do drugih držav tako ali
drugače urediti. Mislimo le na raz-
merje Avstrije do Ogrske, Češke do
Avstrije, Avstro-Ogrske do Nemčije.
Na vse te odnose imajo bistven vpliv
ljudski zastopniki v parlamentu. Zve-
za, ki danes še obstoji, jutri ne velja
več. Kdo hoče in more tu potegniti
mejo — s stališča naravnega ali kr-
ščanskega državnega prava. Da poli-
tične stranke na to ali ono stran sta-
vijo svoje zahteve ali ugovore, je sa-
moobsebi razumljivo. Če pa se na

rod po svojih postavno izvo-
ljenih zastopnikih v taki za-
devi odloči, kdo more potem
s krščanskega stališča reči:
Dosedaj je bilo tako, torej
mora tudi naprej tako ostati.

Poslanci, ki so poklicani, da se
udeležujejo preureditve notranjdržav-
nih razmer, imajo tudi pravico, da
dolžnost uveljaviti vse tiste gonilne
sile, ki si od njih narod v državi obeta
korist in osrečanje razvoj. Tu ni mero-
dajna udobnost birokratov, ki bi naj-
raje vse pustili v starem tiru, tudi ni
merodajna zasebna korist vladarske
hiše ali privilegiranih stanov, tu sme
odločevati samo javna blaginja, torej
sporazumljenje različnih narodov
v državi. Ne pravim: državljani; za-
kakaj zdi se mi, da naravnemu pravu
in krščanskim zahtevam bolj odgo-
varja naziranje, ki upošteva živo zrast
ljudskih skupin, ne pa tisto, ki vidi v
državi le kopico posameznikov. Taka
skupina, ki ima vsak dan večji javni
pomen, je narodna skupina, je narod.

Iz tega sledi, da je odnos ljudstva
do države, v katero spada, sam po-
sebi nekaj stalnega, da temelji
na oblasti postavnega vladarja, dani
od Boga, da se pa dejanska ure-
ditev tega razmerja lahko iz-
preminja. In pri tej izpremembi
igra glavno vlogo naroda vo-
lja, kakor jo učinkovito uveljavljajo
ljudski poslanci v postavodajnem zboru.
Ta samoodločba se sama po sebi
nanaša le na notranjdržavno življenje
dotičnega naroda. In tu ne bo nihče
mogel načelno trditi, da narod nima
pravice do vseh ustavnih sredstev,
da svoje življenske zahteve izvojuje.
Če pa bi nastalo vprašanje: Narodna
ali državna korist? tedaj bi bilo treba
v prvi vrsti varovati korist višjega
organizma, ki je brez njega tudi nižji
v nevarnosti, torej države. Nevarnost,
da bi se narodne koristi za enkrat ali
za vedno zapostavile, bi prišla šele v
drugi vrsti v poštev. V večini slučajev
pa se vprašanje ne bo dalo tako jasno
zastaviti; saj gre vendar lahko za slu-
čajno nasprotje in rešitev se lahko gla-
si: Državna korist s pomočjo narodne
koristi. Saj je najnujnejši državni in-
teres: zadovoljiti narodne interese ko-
likor le mogoče.

In že tukaj povdarjamo: Temeljni
pogoj modro vladane države je, da po-
litično zrel narod ni v celoti prisiljen
stopiti v izrečno nasprotje do države.
Naj bo teženje naroda, ki tako strnjeno
nastopa, kakršnokoli, praktični politik
ga bo v toliko vpošteval, da se ne bo
narod v celoti odločil k trajnemu zani-
kanju države. To pač ima v mislih če-
trti mirovni stavek Wilsonov: »da se
naj vsem javno izraženim narodnim
zahtevam ugoditi, kolikor le mogoče, ne
da bi se sprejele nove kali prepira in
sovrastva, ki bi kmalu zopet uničile
mir Evrope in potem najbrž tudi ce-
lega sveta.«

Vojnokreditni zavod v Celovcu.

Od merodajne strani smo prejeli:
Vojnokreditni zavod za južno voj-
no okrožje je ustanovljen po vzoru
enakega zavoda za Galicijo, kjer že nad
dve leti deluje. V pomoč po vojnih do-
godkih neposredno ali posredno na
premoženju in eksistenci oškodovane-
mu prebivalstvu na Kranjskem, Koro-
škem, Goriškem, Primorskem, Tirol-
skem, ter v Trstu z okolico in v Dal-
maciji. Pomoč v obliki posojil se bo
dajala samo tistim, ki so bili osebno
prizadeti, ne torej novim priseljencem
ali onim, ki so morda od poškodovanca
kupili nepremičnine ali premičnine ali
ki si hočejo sploh šele novo eksistenco
ustvariti, v teh deželah. V smislu pra-
vili je izključeno, da bi drugi posest-
niki zemljišč ali hiš, obrtniki, trgovci,
podjetniki itd. kakor oni, ki so do voj-
ske ondi že v teh lastnostih bivali, de-
ležni bili ugodnosti, kakor jih nudi naš
zavod.

Iz tega sledi tudi, da se v zavodu
ali z zavodom ne bo mogla uganjati
nobena politična tendenca, tudi ako bi
jo hotel uganjati sam upravni svet, ki
ima namreč sploh vrhovno vodstvo in
nadzorstvo zavoda, in ki obstoji iz 15
članov (4 Nemcev, 5 Lahov in 6 Slo-
vanov) ter odloča o posojilih, katera
presega 40.000 K. O prošnjah za poso-
jilo do 5000 K odločuje kolegij cenzor-
jev, ki obstoji za vsako prizadetih de-
žel posebej. Ti kolegiji cenzorjev imajo
tudi svoje tajnike ozir. svoja tajništva.

Cenzorski kolegiji za Goriško,
Istro, Trst z okolico, Kranjsko in Dal-
macijo s sedeži v Gorici, Trstu, Ljub-
ljani in Zadru ozir. Dubrovniku so že
vsi konstituirani ter imajo Slovence
ali Hrvate za tajnike. Po pravilih se
mora vsaka prošnja za posojilo pri na-
šem zavodu predložiti ravno svojemu
domačemu kolegiju cenzorjev. Ali se je
bati, da bi iz slovanskih tajništev teh
cenz. kolegijev izšla kaka nestvarna,
krivična in druga politika, kakor ona,
ki bo le prizadetimposkodovancem v
korist?

O prošnjah za posojilo nad 5000 K
do 40.000 K odločuje na podlagi poro-
čila in predloga pristojnega kolegija
cenzorjev ravnateljstvo. V ravnatelj-
stvu je zdaj en Nemec (fin. svetnik v
fin. ministrstvu dr. Kleinwächter), ki
je objektivni, vsaj doslej, in en Slove-
nec. Tretji ravnatelj, ki bo še imeno-
van, bo Lah. Ob tem ustroju ravnatelj-
stva je nemogoče, in slovenski ravnat-
elj bo skrbno pazil, da bi se v ravnat-
eljstvu samem uganjala politika s
posojili. Pri ravnateljstvu sta zdaj sa-
mo dva tajnika, en Hrvat in en Nemec.
Sicer sta dva druga tajnika (Nemca) že
tudi imenovana, toda kot »nepogres-
ljiva« se v vojnem službovanju. Oso-
be za pisarno, knjigovodstvo itd. je de-
lama že nastavljeno; kompletno pa
sedaj še sploh ne more biti, ker se je s
prvim delom še komaj začelo, in ker
tudi prostora ni za večje število oso-
bj. Bivamo namreč za sedaj še provi-
zorično v tako tesnih prostorih, da bi
bilo nemogoče več osebja zaposlovati.

Prihodnji mesec se zavod preseli
v prostorno lastno hišo. Ko bo zavod v
polnem delu, bo samo pri ravnateljstvu
treba 7 do 8 tajnikov. Skrbelo se bo, da
se imenovanja tajnikov in drugega
osebja izvrši po narodnostnih razme-
rah prizadetih dežel.

Naloga in namen tega zavoda je
pomagati po vojni prizadetemu prebi-
valstvu do vzpostavitve domov, go-
spodarstev in sploh do prejšnje eksis-
tence. Pomagal bo s tem, da daje po-
sojila proti nizkemu obrestovanju na
dolge obroke vračevanja. V posebnih
slučajih se daje tudi brezobrestno. Pri-
čakovati je, da bo vlada kasneje v po-
sebnega ozira vrednih slučajih tudi
del dolga sploh odpisala. Podpor pa ta
zavod ne daje. Podpore dajejo deželne
vlade (namestništva), ki jim je fin.
ministrstvo že dalo ali bo dalo primer-
ne fondne na razpolago. Na to dejstvo
opozarjamo ljudstvo! Gališki kmetje
jemljejo raje take podpore od namest-
ništva, kakor posojila pri vojn. kred.
zavodu, ako gre za manjše vsote.

Da bi v zavodu zdaj vladal vse-
nemški duh, ali da bi se oziralo bolj
na nemške kakor slovenske prošilce,
ni istina. Saj dohajajo vse prošnje, ka-
kor že rečeno, potem tajništev cenzor-
skih kolegijev na ravnateljstvo kot na
višjo instanco, in še te le, ako prese-
ga 5000 K; za višje vsote pa so mero-
dajna mnenja in poročila teh tajništev.
Če bi se pa kedaj zanesel vsenemški
duh v zavod, torej tudi v poslovanje
ravnateljstva, bi se mogel zanesti edino
iz upravnega sveta, ki ima vrhovno
vodstvo in nadzorstvo in sploh mnogo
ingerence na poslovanje ravnateljstva,
med drugim tudi imenovanja tajnikov
in višjih uradnikov itd. Vrvanje vse-
nemškega duha pa zamorejo prepre-
čiti slovanski in laški člani upravnega
sveta. Važno je torej zelo, da se vsi
ti člani res zanimajo za zavod in se

vsake seje osebno udeležijo. Doslej pa
slov. upravnega svetnika za Kranjsko
(prej g. Traven, sedaj g. kanonik Ši-
ška) še ni bilo k nobeni seji, dasi so
bile važne zadeve na vrsti, kakor na
primer imenovanja tajnikov itd. Nem-
ški upravni svetnik g. dr. pl. Schöppl
ni nobenkrat izostal. Ako slovenski
član upravn. sveta res nima časa ali
nima zanimanja, naj ta važni posel
prepusti drugemu. Članstvo upravne-
ga sveta je tudi v tem oziru važno, ker
upravni svetniki menjaje vodijo tudi
seje cenzorskih kolegijev tiste dežele
in imajo ondi pravico glasovanja itd.

Čim bolj se bo naše ljudstvo po-
služevalo našega zavoda, tem manjša
bo nevarnost, da se vrine vanj vsenem-
ški ali irendent. duh. Najtopleje bi pri-
poročal našemu časopisju, naj opozar-
ja naše Goričane, Primorce, Tržičane,
Dalmatince in slov. Korošce, da čim-
prej in najintenzivneje izrabijo prili-
ko, da si s pomočjo našega zavoda po-
magajo do prejšnjega stanja. Drugače
bodo to storili Nemci in Lah in jih v
vsem prehiteli, obenem izčrpali fond
in sebe in svoja podjetja vkoreninili in
utrdili med nami. Potem bo pač pre-
kasno, dolžiti naš zavod ali katerikoli
faktor, da Slovani niso našli pomoči.

Za Goriško-Gradiško je z ustano-
vitvijo kolegija cenzorjev in nastavo
tajnika v Gorici že jel poslovati. Tajnik
je g. dr. sodni svet. v pok. Matej Pri-
možič, Slovenec, in že uraduje v Go-
rici, ulica Seminario št. 5.

Opozarjajte že iz prej navedenih
razlogov goriško prebivalstvo, da se
čimprej obrne na to tajništvo za po-
jasnila in pri njemu vložijo prošnje.
Zlasti goriški meščani in okoličani naj
se brzo in v čim večji meri poslužijo
pomoči, kolikor je pač nudi naš za-
vod, da svoje domove in eksistence
ohranijo in zopet zgradijo..., sicer
bodo preko in poleg njih (toda brez
našega zavoda!) prišli tujci, pokupili
hiše in podrtje in si s svojim (ne od
našega zavoda!) denarjem ustanovili
nemško domovino!

Ne morete zadosti pogosto pozivati
slovensko ljudstvo iz prizadetih krajev,
da izrabijo našo pomoč. Naš zavod le čaka
na delo. Zalibože pa se doslej slovensko
občinstvo še skoraj nič ni ganilo, dočim so
se Nemci iz Opatije, Lovrane, Gorice itd.
že spomnili našega zavoda. Naj torej Slo-
vence in Hrvate nikar več ne stojijo ob
strani in čakajo, da bode prekasno, saj
jim nihče ne more vsiljevati pomoči, ako
je sami ne iščejo!

Tudi za cenzorske kolegije v Ljubljani,
v Trstu (za Trst in Istro) in Dubrovniku
so tajniki že imenovani. Ker so pa vsi slu-
čajno še v vojnem službovanju, pričeli bodo
s poslovanjem takoj, ko bodo oproščeni,
za kar se je že prosilo. To se svoječasno v
časopisih naznani.

Glede jezikovnega vprašanja pri za-
vodu določajo pravila samo to, da imajo
tajništva cenzorskih kolegijev radi okraj-
šbe poslovanja dopisovati ravnateljstvu v
nemškem jeziku.

Vse drugo (prošnje, izjave, mnenja,
priloge itd.) bodo torej lahko v sloven-
skem jeziku. Sploh bodo tajništva cenz.
kolegij lahko poslovala povsem v slov. je-
ziku; edino njih poročila in predlogi na
ravnateljstvo bodo nemški, to pa zato, ker
v ravnateljstvu niso vsi člani zmožni vseh
štirih jezikov, ki pridejo tu v poštev. Pre-
stavljanje vseh poročil in predlogov itd.
cenzorskih kolegij bi povzročalo preveč
neprilik in zelo preveč časa. Ker bo itak
vsaka zadeva morala iti v roke cenz. ko-
legij, bo ves akt obravnavan v domačem
jeziku in ne bodo stranke v tem oziru
imele nobenih težav in sitnosti. Posle ko-
legija cenzorjev za Koroško vodi za sedaj
ravnateljstvo.

Vse listine, tičooe se posojila pri na-
šem zavodu, so po naredbi c. kr. fin. mini-
strstva od 13. febr. 1918, št. 12249 kolkov
in pristojbin proste.

Cenzorje imenuje na predlog uprav-
nega sveta fin. ministrstvo na dobo 3 let.
Upravne svetnike je imenovalo fin. mini-

strstvo na predlog dotičnih deželnih predsednikov ozir. namestnikov.

Upravni svet

vojno. kred. zavoda za južno vojno okrožje sestoji iz naslednjih članov:

Za Kranjsko: kan. Jos. Šiška (Slovenec) in dr. pl. Schöppel (Nemec).

Za Goriško-Gradiško: A. Jakomčič (Slov.), conte Prandi E. v. Ulmhört (Lah).

Za Trst in okolico: dr. Jos. Wilfan (Slov.), ces. sv. Maks Brunner (Lah).

Za Istro: dr. Andr. Stanger, Voloska (Hrv.), Marchese dr. G. bar. Polesini (Lah).

Za Dalmacijo: dr. Rud. Sardelić, Kotor (Hrv.), conte Ercelli di Vrana, Zader (Hrv.).

Za Koroško: bar. Jos. Aichelburg, velepos., Vetrinje (Nemec), dr. Ferd. pl. Kleinmayr (Nemec).

Za Tirolsko: dr. R. Siegel, Bozen (Nemec), dr. Maks bar. Mersi (Lah), dr. Jos. Cavaliere Cappalletti (Lah).

Kolegij cenzorjeva

Za Kranjsko: Iv. Kregar, Ljubli., Iv. Piber, župnik, Gorje, Fr. Uršič, župan in pos. št. Vid pri Vipavi (Slov.); dr. Ferd. Eger in Kamillo Pammer (Nemec).

Za Goriško-Gradiško: dr. Al. Franko, Gorica; Ant. Mikuž, dež. posl., Sv. Lucija; Ivan Saunig, velepos., Bilje (Slov); A. Pontoni, Gorica; Ant. Marcegaglia, Kormin; Olivo Ponton, Gradež; Carlo Gasser, geom., Gorica (Lah).

Za Trst in okolico: J. Ulčakar, Trst; Karl Malalan, Opčina (Slov.); Rud. Bachrach, Trst; dr. M. Christian, Trst; dr. Jos. Luzzato, Trst (Lah).

Za Koroško: 5 Nemcev; zdaj pride zraven še 1 Slovenec.

Za Istro: Dr. Jur. Cervar, Hrvat, dr. Ksav. Janežič, Slovenec, oba v Voloski; dr. Giacomo Lius, odv., Montova, Vittorio Mrach, velepos., Pazin, Laha.

Za Dalmacijo: J. D. Illich, trgovec, Split; Matej Sarič, hotelir, Dubrovnik, Marko Krstović, župan, Tivat, Marko Karaman, pos., Kotor, Hrvati.

Za Tirolsko: 4 Nemci, 4 Italijani.

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 12. maja.

S takim krikom in vikom napovedan »Volkstag« se je torej srečno končal, ne da bi nas Slovence radi tega glava bolela. Pač pa utegnejo imeti prireditelji poleg neizogibnega mačka po zavzitem šampanjcu tudi moralnega mačka vseh velike polomije, ki so jo doživeli s to svojo hujskajočo prireditvijo. V mestu s 30.000 ali bolj, z neposredno okolico vred 40.000 prebivalci pač ni težko spraviti vkup par tisoč radovednežev. Toda meščanstvo je po svoji veliki večini pokazalo, da se nikakor ne strinja s to gonjo proti Slovincem. Vzlic temu, da je župan s posebnim razglasom na meščanstvo pozval hišne posestnike, naj izobesijo zastave, se je temu pozivu odzval le manjši del meščanstva. Bile so kar cele ulice brez zastav. To je tembolj značilno, ker je hodila po hišah neka deputacija, ali kaj je že bilo ter silila hišne posestnike z grožnjami, da morajo izobesiti zastave. Toda večina hišnih posestnikov se tudi tem grožnjam ni vdala; velika večina hiš je ostala vzlic vsemu terorizmu brez zastav.

Župan dr. Schmiederer — ki je bil obenem častni predsednik Volkstaga — je pozdravil zborovalce, ter je povdarjal dolžnost Nemcev, da varujejo pot »bis zur blauen Adria«.

Dr. Mravlag je po svoji stari navadi operiral z veleizdajalci. Naše žrtve iz leta 1914. so mu vsi veleizdajalci kot eden — samo dokazati se jim ni moglo ničesar, ker so dokaze pravočasno uničili. Trdi, da so Nemci podisali 90 odstotkov in Slovenci le 10 odstotkov vojnih posojil. V svojo srečo je imel to pot novo kost: afero Pivko, ki jo je tudi prav temeljito glodal in grudil. Med tem, ko je na prejšnjih »Volkstagih« grozil dinastiji in vsevprek, je danes — bržkone pod vplivom dr. Seidlerjevih obljub — zatrjeval svečano, da so Nemci veleizdajalci le na jeziku, dočim so Slovani na jeziku patriotje, a v srcu veleizdajalski.

Neki Meyer iz Inomosta je govoril v imenu Tirolcev. Govoril je zelo ostro in prikrito grozil tudi dinastiji. Vladni zastopnik je neprestano bilježil... Končno je bila sprejeta običajna resolucija.

Po »Volkstagu« je iz kakih 50 dečkov in deklic sestojela gruča — med dečki večinoma srednješolci in celo ljudskošolski učenci, med deklicami večinoma gojenke meščanske šole in liceja — rogovillia po mestu in pela »Die Wacht am Rheine«. To rjovenje so posebno potencirali pri »Narodnem domu« in stanovanju dr. Verstovška.

Za varnost je bilo zadostno preskrbljeno. Prišlo je od zunaj 30 orožnikov. Zato se do ure, ko to pišemo — ob šestih zvečer — ni zgodila nikaka posebna neprilika.

Naši gospodarski odnosi z Rumunijo.

Gospodarska pogodba z Rumunijo, ki so jo objavili 13. t. m., vsebuje naslednja določila:

Petrolej.

Rumunska vlada podeli za dobo 30 let Oljno-zemljiški zakupni družbi z o. z. izključno pravico, da izkorišča celokupna rumunska državna zemljišča, za katere dne 1. avgusta 1914, ni še bila izdana petrolejna koncesija, v svrhu iskanja, pridobivanja in predelave kamenih olj, podzemeljskih plinov, kamenega voska, asfalta in vseh drugih kamenih pekl. Glede pravic rumunske države se določa: Rumunija dobiva v treh mesecih po preteku vsakega koledarskega leta plačljivo odškodbo v izmeri 8 odstotkov rumunske tržne vrednosti v minulem letu pridobljenega kamenega olja; razen tega en delež dobička, ki se izračuna na podlagi zneska, ki se nad postavko 8% izplača kot dividenda in se z naraščanjem pridelave progresivno dviga. Družba se obvezuje, da bo tekom prvih 15 let, vsakih 5 let zavrtala 100 virov in jih neprestano ohranila v obratu. Udeležba na dobičku prednostnih deležev naj obstoji samo v 6% prednostni dividendi, ostali razdelilni dobiček se enakomerno razdeli na osnovne deleže. Skupni znesek prednostnih deležev, ki naj se izdajo, določi nemška vlada. Presegati ne sme 10% celokupne glavnice.

Na predlog družbe bo rumunska vlada dogovorjeno izkoriščevalno pravico dvakrat podaljšala, vsakokrat za nadaljino 30-letno dobo. O prvem podaljšanju se zviša odškodba na 9%, za dobo drugega podaljšanja na 10%. Rumunska država ustanovi državni monopol za kameno olje in izroči izvrševanje monopolne pravice trgovski monopolski družbi, katero ustanovi finančna skupina, ki jo označita nemška in avstrijsko-ogrška vlada. Družba se ustanovi kot delniška družba v Rumuniji z glavnim sedežem v Bukarešti. Trgovska monopolna družba ima izključno pravico za izvažanje kamenih olj ali kamenoolnih proizvodov iz Rumunije. Uvoz surovega olja ali kamenoolnih proizvodov v Rumunijo je prepovedan. Cas, kdaj stopi v veljavo trgovski monopol, bo določila nemška vlada.

Deželni pridelki in živina.

Rumunija proda Nemčiji, Avstriji in Ogrski preostanke žita vseh vrst, dalje oljnata semena, krmila, sočivje, perutnino, živino in meso, predilne rastline in volno iz letin 1918. in 1919. Krušno žito se mora do 6 odstotkov dobaviti tudi v obliki mlevskih izdelkov. Za nadaljnjih sedem let po l. 1919. se obvezuje Rumunija, da bo dobavila prebitke gori navedenih predmetov Nemčiji, Avstriji in Ogrski, če bodo te to zahtevale. Cene so se določile za 100 kg naslednje: Pšenica in rž 38 lejev, ječmen 29 lejev, oves 29, turšica 29, proso 31, fižol 47, grah 42, ogrščica in gorčica 65, laneno seme 75 in seme solnčnic 55 lejev.

Plovba.

Nemške, avstrijske in ogrske ladje ter nemški, avstrijski in ogrski podjetniki in njih uslužbenci uživajo ob izvrševanju plovbe na Donavi popolno enakost v postopanju kakor tudi vse ugodnosti, ki se dovolijo glede ladijskega obrata za uporabo naprav in zavodov, ki služijo ladijskemu prometu. Na tujih ladjah prevržani tovari nemškega, avstrijskega in ogrskega blaga uživajo vzajemno pravico največje ugodnosti. Rumunska vlada bo dala nemškimi, avstrijskim in ogrskim rečno-brodarskim podjetjem z rednim osebnim in tovornim prometom za 30 let v zakup primerne obrežne pasove za zgradbo skladišč, nakladališč in izkladališč ter premogovnih skladišč. Nemčija bo za čas, ko bo Rumunija prodajala Nemčiji, Avstriji in Ogrski svoje žitne preostanke, pod pogoji, ki se posebej določijo, prepustila svoja v raznih donavskih lukah zgrajena žitna in premogovna dvigala.

Pogodba stopi v veljavo, ko se zamenjajo ratifikacije.

Načrt novega vojaškega preskrbovalnega zakona.

Zakoni, ki urejajo preskrbo vojaških oseb in njih svojcev, so stari že 30 do 40 let. Vojaška uprava je sedaj izdelala nov načrt, ki bo predložen parlamentu.

Pri preskrbi moštva (brez aktivnih podčastnikov) je izraženo načelo, da se pokojnina odmeri po delanezmožnosti, in sicer v štirih stopnjah (20 do 50 odstotkov, 51 do 75 odstotkov, 76 do 100 odst., popolna nesposobnost za kak civilni poklic). Pokojnina za vsako teh štirih stopen znaša pri prostakih in poddesetnikih

120, 180, 240 in 360 K; pri desetnikih in četovodjih 132, 198, 264 in 396 K; pri narednikih 144, 216, 288 in 432 K. Dosedanja pokojnina je znašala letno od 72 do 168 K. Pokojnina se pozneje na podlagi novih preiskav lahko zviša ali zniža. Pri vojaški invalidni preskrbi si sedaj tudi moštvo lahko prosto izbere svoje bivališče, kar je bilo doslej mogoče le pri častnikih. Tozadevna invalidna pokojnina znaša pri prostaku 600 K, pri naredniku 804 K letno. Poleg tega dobi moštvo po novem načrtu tudi višje doklade za rane, in sicer, če je popolnoma pohabljen, letno 1200 K, če je oslepel na obeh očesih, 960 kron, če je zgubil posluš ali govor, 400 K, če je zgubil celo roko ali nogo, za vsak zgubljen ud po 400 K, če je oslepel na eno oko 300 K, če je zgubil del roke ali noge 300 K, za druge manjše rane 120 K. Svota vseh dokladov za rane ne sme presegati 1200 K na leto.

Pokojnina za vdove, po možeh, ki so padli ali vsled vojnega službovanja umrli, je določena na 225 K letno; če pa smrt ni v nobeni zvezi z vojnim službovanjem, znaša pokojnina za vdove 150 K. Vdove, ki so delanezmožne, ali ki se morajo z otroki ukvarjati, dobe na leto 210 K doklade. Vzgojevalni prispevki za otroke brez očeta znašajo 135 K letno, če je oče padel ali umrl vsled vojnega službovanja, v drugih slučajih 90 K. Sirote brez očeta in matere dobe, če je ena ali dve, dvojni, če jih je pa več, pa gldrugji znesek, ki je določen za sirote brez očeta. Ti vzgojevalni prispevki se bodo izplačevali do 17. leta starosti. Nezakonski otroci imajo enake pravice; tudi starišem, sestram in bratom brez starišev, prastarišem padlih itd. se lahko dovolijo manjše rente.

Pri rezervnih častnikih se bo pokojnina določila po enakih štirih stopnjah delanezmožnosti kot pri moštvu; poleg tega se bodo izplačevale stanovanjske doklade, preostali pa preskrbovalni prispevki. Enako se bodo uredili tudi preskrbovalni prispevki za aktivne podčastnike.

Avstro-Ogrska in Nemčija.

Sestanek v velikem glavnem stanu.

Dunaj, 13. maja. (K. u.) Cesar je posetil 12. t. m. v glavnem stanu nemškega cesarja. Našega cesarja so spremljevali poleg njegovega spremstva zunanji minister grof Burian, načelnik generalnega štaba baron pl. Arz in c. in kr. veleposlanik v Berlinu princ Hohenlohe. Sestanka so se udeležili z nemške strani državni kancler, maršal pl. Hindenburg in general pl. Ludendorff, državni tajnik dr. pl. Kühlmann in cesarski nemški veleposlanik na Dunaju grof pl. Wedel. Visoka zaveznika in njuni svetovalci so se razgovarjali pristržno in temeljito o vseh temeljnih političnih, gospodarskih in vojaških vprašanjih, ki tičejo sedanjega in bodočega razmerja obeh monarhij. Dosegel se je popoln sporazum v vseh navedenih vprašanjih in v sklepu, da se še izpopolni in poglobi obstoječe zvezno razmerje. Vodilne smeri name-ranih pogodbenih dogovorov so že načelno določene. V razgovorih se je pokazalo na razveseljiv način, kako visoko se ceni na obeh straneh zdaj tudi v obrambni vojski tako slavno preizkušena dolgoletna tesna zveza med Avstrijo-Ogrsko in Nemčijo.

Berlin, 13. maja. (K. u.) Uradno poročilo o posetu cesarja Karla v glavnem stanu izvaja, da uspeh ni le za sedanjí vojni položaj važen, marveč da je največje važnosti za trajno zgodovinsko razmerje obeh osrednjih velesil. Francoski vladi bo zdaj gotovo popolnoma jasno, da so se izjalovili in da so rešeni njeni poskusi kaliti osebno razmerje obeh vladarjev in vsejati kal nezaupanja v zvezno razmerje. Gre za to, da se za čas miru ustvarijo v zvezi taka jamstva, ki jo bodo zavarovala proti mogočim bodočim viharjem. Sestanek v glavnem stanu je pritisnil pečat pod-vrsto izjav, s katerimi sta pokazala oba vladarja, da sta trdno zvezana s svojimi narodi v vojski in v miru.

Dunaj, 13. maja. »Wiener Allg. Ztg.« piše: Vojska, ki divja že štiri leta, je dokazala, da ni bila Rusija edina takorekoč latentna sovražnica obeh zveznih držav, naravna posledica tega spoznanja mora biti tesnejši stik obeh osrednjih velesil v obrambo tudi proti vsakemu napadu s kak drugo strani. Izrecno se mora naglašati, da ne zasleduje obnovljeno in zboljšano zavezniško razmerje nobenih agresivnih smotrov in da zasleduje le obrambne namene. Oba dela sta dosegla popolno edinstvo v temeljnih smereh obnove zvezne pogodbe; sedanjí sestanek vladarjev tvori takorekoč končno točko pogajanj, ki so se vlekle že dolgo časa. Pribiti se pa mora še nekaj. Nova zveza ni v nobenem protislovju z idejo zveze narodov. Sporazumu se mora že naprej vzeti možnost, da bi tolmačil v takem smislu uspeh razgovorov v nemškem glavnem stanu. Obnovljena zveza nudi marveč nasprotno večje jamstvo za mir v slučaju, če bi obstajala

pri naših sovražnikih še po vojski tendenca za nove napade. Če se pa ustanovi zveza narodov, odpade sploh vsaka potreba, da se ukrenejo obsežni obrambni ukrepi. Cesarski sestanek v velikem nemškem glavnem stanu je pokazal vsekakor velevažen in razveseljiv dogodek: določila, izpopolnila in okrepila se je tako preskušena zveza za bodočnost.

Dunaj, 13. maja. Poučeni krogi so vedeli že dolgo časa, da se bodo sklenila pri cesarskem sestanku važna, temeljna določila. Razna mesta so vodila predpostavke že več mescev, in sicer na temelju izrednih razmer, ki jih je ustvarila vojska. Poleg dogovorov politične in vojaške vsebine, ki se ne spreminjajo in se le prilagodujejo zahtevkom spremenjenega svetovnega položaja, se uveljavijo tudi gospodarske pogodbe, ki bodo spojile trgovino in industrijo. Podrobnosti se bodo sklenile v komisijah, ki bodo zborovale deloma na Dunaju, deloma v Berlinu.

Dunaj, 13. maja. V parlamentu so razpravljali živahno o poročilih v nemškem glavnem stanu. Nemškim poslancem je zrastle seveda močno greben; zahtevajo skupno urjenje armade in najožji vojaški stik. V gospodarskem oziru pravijo, da bodo sklenili brzojavno unijo. Med poslanci se govori, da bodo nastopali Jugoslovani in Čehi najostreje proti dogovorom; Poljaki in Ukrajinci nameravajo še počakati, preden zavzamejo svoje stališče.

»Grazer Volksblatt« opozarja na nejasnost poročil o sklenjenih sklepih v nemškem velikem glavnem stanu. List sodi, da je šlo pred vsem za to, da se reši poljsko vprašanje, zaradi katerega so nastali resni spori.

Dunaj, 13. maja. S poučene strani poročajo listi: Dosedanja dvo-zveza je temeljila na obrambi napada s strani Rusije in posameznih držav. Ker je padla Rusija in ker je prešel cel svet v tabor sovražnikov osrednjih velesil, se ni mogla ponoviti stara zveza, marveč se je morala tako izpopolniti, da se lahko brani proti celemu svetu sovražnikov.

Drugo cesarjevo pismo.

Rotterdam, 11. maja. (Kor. ur.) »Manchester Guardian« poroča: Drugo pismo cesarja Karla je po vsej priliki važnejše, kakor je bilo prvo. Cesar je izrazil v njem svoje prepričanje, da more pregovoriti Nemčijo, da sklene mir, če omeje zavezniški svoje teritorialne zahteve glede na Alzacijo - Loreno. Zasedena ozemlja se bodo samoumevno izpraznila; obnovili se bosta neodvisnost in suvereniteta Belgije. Cesar je prosil, naj se spoštuje osebni značaj pisma; francoska vlada je izjavila na častno besedo, da ga ne izda. Poincaré je predlagal med pogajanj, naj zamenja monarhija proti Slezijski Trst in Tridentinsko z Italijo, a cesar Karel je odgovoril, da ima proti temu predlogu resen pomislek, ker drži monarhija Tridentinsko zasedeno, a Francija ni zasedla Slezijske. Ribot je odgovoril na vprašanja, katera mu je predložil odsek za zunanje reči, da je moral izbirati med odklonitvijo predloga monarhije in med prelomom z Italijo. Ribot je vztrajal na tem, da pritrdi odklonitvi Lloyd George, ki je storil to šele po daljšem obotavljanju. Lloyd George je večkrat opozarjal na važnost avstrijskih predlogov in priporočal, naj se ne zamudi tako ugodna prilika skleniti mir. Poincaré je pa ugovarjal načelno vsem mirovnim pogajanjem in trdil, da se more končati vojska le s popolno zmago sporazuma. — »Manchester Guardian« trdi, da so predlagali zopet predloge minulo poletje, in sicer Briand in pristavljaja, da so obvestili ameriško in rusko vlado o cesarjevih pismih šele potem, ko so že odklonili predloge. — C. kr. korespondenčni urad poroča s poučene strani, da cesarjevega pisma, ki ga navaja članek, ni in da je ta reč zopet le spletko sporazuma.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. maja. Uradno se poroča: Na italijanski gorski bojni črti so se trajno živahno bojevali.

Načelnik generalnega štaba.

Napad angleških letalcev na Kotor.

Dunaj, 13. maja. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Šest angleških letalcev je napadlo z bombami 11. maja popoldne vojno pristanišče Kotor, škodo in izgub ni. Eno letalo je padlo, letalce smo ujeli.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. maja. Veliki glavni stan: V odseku griča Kemmel so trajno živahno streljali s topovi v zvezi s krajevnimi boji pehote. Zvečer se je delovanje topov okrepilo tudi v ostalih odsekih. V dolini Ancre, jugovzhodno od Alberta, smo odbili delni angleški napad. Na številnih točkah bojne črte je sovražnik nadaljeval svoje pozvedovalne sunke; pri odbijanju teh sunkov smo orivedli ujetnikov.

Sovražne zračne sile so aprila meseca zgubile na nemških frontah 15 pritrjenih zrakoplovov in 271 letal; od teh jih je padlo za našimi črtami 122, ostala pa za sovražnimi postojankami. Mi smo zgubili v boju 14 pritrjenih zrakoplovov in 125 letal. — Z drugih bojišč nič novega.

Ludendorff.

Politične novice.

— **Manifestacijski shod na Dolenjskem.** Na Rakovniku v Mirenski dolini bo na binkoštni ponedeljek manifestacijski shod. Na shodu govore dr. Korošec, dr. Rybač iz Trsta in urednik Smodej iz Celovca. Pričetek shoda ob pol 3. uri pop. Shod sklicuje Slov. katoliško politično društvo v St. Janžu.

— **Občni zbor »Kmečke zveze za kranjski okraj«** bo v torek po binkošnih ob 1. uri v Ljudskem domu v Kranju. Na ta občni zbor so s tem povabljeni društveni člani. Odbor.

— **Shod na Bizeljskem.** V nedeljo dne 12. t. m. se je vršil veličasten slovensko-hrvatski shod na Bizeljskem. Obširni zborovalni prostor je napolnila gosta množica, ki je štela več tisoč duš. Shoda se niso udeležili le zavedni Slovenci iz okolice, ampak so prihiteli nanj tudi zelo mnogi Hrvati iz Brdovca, Dobove, Zaprešića, Klanjca in Zagreba. Ko je prišel načelnik Jugoslovanskega kluba na zborovanje, so ga navzoči iskreno in burno pozdravili. Avstrijska vlada je Hrvatoma iz druge državne polovice prepovedala, da bi na shodu govorili, zato so zastopniki bratskega naroda iz Banovine pozdravili dr. Korošca pred zborovanjem. V imenu Hrvatov ga je nagovoril poslanec Živko Petričić, ki je poudarjal, da nas Seidler ne bo raztrgal, da hrvatska zvestoba ostane trdna in da so Hrvati radi pripravljeni tudi na žrtve, če so potrebne za narodno svobodo. Kot Srb je pozdravil načelnika Jugoslovanskega kluba Milan Kašalj, ki je obljubil v imenu svojega naroda Slovincem zvestobo in podporo v boju za uresničenje jugoslovanske države. Gdč. Ilešičeva je izročila s pristranim nagovorom dr. Korošcu šopek v imenu hrv. akademične mladine. Ko je domači župan otvoril shod, je nastopil dr. Korošec, ki je v dolgem, celo uro trajajočem govoru razpravljal o političnem položaju in gospodarskih zadevah. Pečal se je tudi z zadnjimi Seidlerjevimi ukrepi ter z napovedjo novih persekucij, katerih se nam ni bati: Kaj smo imeli doslej, da bi mogli izgubiti? Bill smo v uradih pometali, sluge, poduradniki — kaj nam torej morejo vzeti? Dr. Jankovič je razlagal majniško deklaracijo in nje nastanek, dr. Benkovič se je podrobno pečal med drugim z aprotizacijskimi zadevami. Nato je nastopil Hrvat profesor Cherubin Šegvič, tajnik Starčevićeve stranke prava, ki je kot Dalmatinec smel govoriti. V vznesenih, pesniških besedah je poudarjal edinstvo našega naroda ter priporočal vztrajnost in močnatost v borbi za dosego našega narodnega ideala. Zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali govornike in jim ves čas živahno pritrdjevali.

— **Shod S. L. S. v Črnem Vrhu.** V nedeljo, dne 12. t. m. se je vršil v Črnem Vrhu nad Idrijo veličasten shod, na katerem je govoril posl. Jože Gostinčar. Zborovalcev je bilo nad 800. Sprejele so se resolucije za skorajšen mir, popolno zapiranje Jugoslovanskemu klubu, vdanost na izjavo prevz. knezoškofu in za uresničenje majniške deklaracije. Č. g. kaplan je v vznesenih besedah bodril zbrano ljudstvo k edinosti v dosegu ciljev. Ljudstvo je, kakor drugod, tudi tu zavedno in ve, kaj je naš cilj in pot v dosegu tega cilja.

— **Sistem.** Pod tem naslovom smo nedavno poročali, da nam je Vojno kreditni zavod v Celovcu poslal nemški dopis, pod katerim je bil poleg vodilnega ravnatelja sopsodpisan tudi ravnatelj dr. Janko Hočevar (štamplija). Sedaj smo zvedeli, da dr. Janko Hočevar o tem dopisu ni ničesar vedel, ker je bil v času, ko je bil dopis odposlan, v Galiciji. Sicer pa opozarjamo na današnji članek »Vojno kreditni zavod v Celovcu«.

— **Čehi odklonili pogajanja z vlado.** Dr. pl. Seidler je za 13. t. m. popoldne povabil na pogovor načelnika Češkega svaza Staneka in podpredsednika Tusaria. Imenovana sta odgovorila z dopisom, v katerem izjavljata, da se pogovorov ne četa udeležiti. — Popoldne se je sešlo predsedstvo Češkega svaza na posvetovanje o naredbah glede okrožne razdelitve na Češkem.

— **Bosanski frankovci in Seidler.** Zna ni dr. Pilar, ki baranta v političnih zadevah z Nemci in Mažari ter se nas Slovincem pri vsaki priložnosti odreka, je poslal, ko je prebral znano Seidlerjevo izjavo, ministrskemu predsedniku brzojavko v imenu bosenskih frankovcev, ki se glasi: Njegovi preuzvišenosti ministru predsed-

niku dru. pl. Seidlerju u Beču. Pozdravljamo vrlo važnu izjavo Vaše preuzvišenosti od 3. svibnja, u kojoj se priznaje mogućnost i potreba osnivanja jugoslovanske države u okviru habsburške monarhije. — Nadamo se, da je Vaša preuzvišenost uverena, da ovo državno ustrojstvo na temelju historičkih, narodnih, statističkih i državi shodnih razloga može biti samo hrvatska država, koja u okviru habsburške monarhije, mora obuhvatiti sve hrvatske zemlje, a prema tome i Bosnu i Hercegovinu. — Očekujemo također, da će i ugarski državniču Vašu preuzvišenost htjeti slijediti u mudrom prosudjivanju, uvidjivosti i pravednosti, te uvidjeti potrebu ustrojstva hrvatske države na jugu monarhije i osvjedočiti će, da državna korist ovakove mjere zahtijeva neodgodivo. S konferencije pouzdanika hrvatske stranke prava u Sarajevu: Dr. Ivo Pilar v. r. + Josip v. r. Brez komentara! Ni se znano, če so tudi kranjski frankovci poslali podobno brzojavko pl. Seidlerju.

— **Nemški Volkstag** v Mariboru je sprejel sledečo resolucijo: »Nemški narodni zbor v Mariboru smatra sedanji notranjepolitični sistem kot poostreno nadaljevanje tiste že desetletja trajajoče smeri, katere namen je narodno in gospodarsko obubožanje nemškega naroda v Avstriji in ki z najtežjo nevhvaležnostjo plačuje njegovo brezprimerno poštvovalnost in zvestobo. Z nameni naših sovražnikov strinjajoči se cilji slovanskih voditeljev so prejemali od Seidlerjevega kabineta vsled pripuščenja in pospeševanja vso mogočo podporo in vojna volja naših zunanjih sovražnikov je dobivala vedno novo moč. Nemci, posebno pa Nemci na jezikovni meji, ki pod tem nemstvu sovražnim sistemom najtežje trpimo, svarimo voditelje te države sedaj zadnjikrat, naj na svojem nemstvu sovražnem in zato državo rušečem potu ne hodijo dalje in naj naše in naših otrok bodočnosti na severu in jugu te države ne izdajejo narodno in gospodarsko zakletim sovražnikom našega naroda, katerih mišljenje so mogli tudi najvišji državni voditelji v tej vojni zadostno spoznati. Če bo nemški narod v Avstriji zapustilo vsako upanje na izpremembo sistema, potem more iti tudi drugo pot, ki mu bo zagotovila njegovo bodočnost za vse čase. Zvestoba za zvestobo! Temeljiti mora na vzajemnosti, drugače pri izdanem delu ugasne!«

— **Pravno-politična dodatna pogodba bucareškega miru** vsébuje med drugim naslednje določbe: Rumunija se odpoveduje vsakemu povračilu za škode, ki so nastale vsled nemških vojnih odredb, rekvizicij in kontribucij. Pač pa povrne Rumunija Nemčiji zneske, ki jih je le-ta izplačala za škode. — Rumunija bo tekom šestih mesecev po ratifikaciji mirovne pogodbe iz lastnih sredstev kupila bankovce, ki jih je po ukazu nemške okupacijske uprave izdala Banca Generala Romana in jih bo odtegnila iz prometa. Do navedene dobe pa mora tem bankovcem priznati postavno plačilno veljavo. — Rumunija mora vsem Nemcem — izvzemši pripadnike nemške armade — povrniti vso škodo, ki so jo vsled vojaških odredb katerekoli države utrpeli na rumunskih tleh; to velja posebno tudi za delničarje raznih podjetij na Rumunskem. — Rumunija bo tudi nevtralcem plačala odškodnino za škode, ki so jim bile nastale na njenem ozemlju vsled nemških vojaških odredb. — Nemške cerkvene občine in šole morajo dobiti oziroma ohraniti vso postavno veljavo in pravice; svojo upravo, nastavljanje duhovnikov, šolskih voditeljev in učnih moči — brez ozira na njih državno pripadnost —, dalje učni jezik, učne načrte in vse druge naprave urejajo popolnoma samostojno in po svojem lastnem prevdaru. — Vse pravice in ugodnosti, ki jih v kateremkoli oziru dovoli Rumunija kakim tretjim vlasti, dobi brez vsega drugega tudi Nemčija in njeni pripadniki. — Nemškim cerkvenim občinam in šolam vrne Rumunija njihovo premoženje, v kolikor je to še izvršljivo, za drugo plača odškodnino. — V nemški državni banki nabavajoča se vplačila in zaloge rumunske narodne banke ostanejo ondi kot jamščina za odškodnino nemškim državljanom pet let, ako bi pa Rumunija z enim obrokom zaostala, deset let ter se more pritegniti tudi v plačilo zapadlih obresti in izžrebanih zadolžnic.

— **Železniški minister** v Bukovini. V soboto se je odpeljal železniški minister baron pl. Bahans v Ickanij, da proučuje mejni promet.

— **Nemški profesor Quidde** o mirovni pogajanjih. Znani nemški pacifist profesor Quidde je v razgovoru z urednikom lista »Berner Stimmen der Vernunft« izjavil med drugim: »Priti bo moralo do sporazumnega miru, katerega naši nasprotniki lansko jesen niso hoteli in katerega smatrajo mnogi, ki so ga lani v Nemčiji zahtevali, sedaj za nemogočega. Državno-zborna resolucija z dne 19. julija bo zopet prišla do časti, in čas pacifistov, ki sedaj preživljajo težke čase, se bo zopet povrnil. Koliko krvi naj pa do takrat še preteče — čisto brez koristi preteče? Kakor hitro potek vojaških operacij le količjak

dovoli, naj bi pričeli s pogajanj. Ta niso tako brezupna, kakor se v vrvenju divjih bojev zdi. Ob stiku z Angleži in Amerikanci nisem opazil ničesar o uničevalni volji merodajnih političnih krogov, nasprotno, dobil sem vtis, da so štiriletna vojska in posebno izkušnje zadnjega leta okrepile čustvo odgovornosti. Če se bo med divjanjem bitk nudila možnost za pogajanja na podlagi mirovne resolucije državnega zbora in na podlagi odgovora papežu, naj se nikar zopet nezaupno obotavljajo, marveč naj se prično pogajati.

— **Ruski berlinski veleposlanik Joffe** o položaju. Ruski veleposlanik vlade sovjetov Joffe v Berlinu je izjavil nekemu časnikarju med drugim: Izključeno je, da se Rusija zopet izpremeni v monarhijo. Sedanje ruske vlade ne more nihče štrmoglaviti. Kar tiče spora med Ljeningom in Trockijem je rekel, da uraduje Trockij zopet v Moskvi. Ljening je vodil večino v stranki, ki je bila za to, da se sprejme ultimatum Nemčije, Trockij je vodil manjšino, ki je bila proti podpisu mirovne pogodbe, a manjšina je odnehala večini. Trockij in Ljening sta zopet izvrstna osebna prijatelja. Ljening je popolnoma zdrav; svoj čas je bolehal na influenco, ki jo je pa že zdavnaj prebolel. Z narodi v Avstro-Ogrski in v Nemčiji bomo kupčevali. Inozemci in domačini bodo v Rusiji enakopravni. Razmere z Nemčijo so popolnoma korektné. Joffe je še povedal, da ni odvetnik po poklicu. Nekaj semestrov se je učil prava; absolviral je pa nato medicino. V Sibiriji je zdravil v izgnanstvu kot zdravnik, a pred vsem je bil pisatelj. Na Dunaju je živel skupno s svojim prijateljem Trockim precej časa; izdajala sta »Pravdo«.

— **Nemci ujeli rusko carico vdovo.** Nemci so ujeli na posestvu Djulbar na Krimu rusko carico vdovo in velike kneginje Nikolaj Nikolajevič, Peter Nikolajevič in Aleksander Nikolajevič. Stražilo jih je 24 mornarjev in so bile odrezane popolnoma od sveta.

— **Ruski dunajski veleposlanik zaprt.** »Matin« poroča iz Moskve: Ruski dunajski veleposlanik Kamenov je zaprt v Uleaborgu v Finski.

— **Ruski ugovor zaradi Besarabije.** Bernski »Bund« poroča: Ruska vlada je protestirala proti priklopitvi Besarabije Rumuniji.

— **Kerenski v Ameriki.** Kerenski se je pripeljal v Ameriko. Bivši ruski zunanji minister Tereščenko biva v Norveški in odpotuje te dni v Anglijo.

— **Spomenica kneza Lichnowskega.** Predsednik Wilson je zapovedal natisniti na državne stroške in razširiti v Združenih državah spomine kneza Lichnowskega.

— **Pelletin bojkot Nemčiji.** »Neue Züricher Nachrichten« poročajo iz Londona: Predsednik strokovnega društva angleških mornarjev in ladijskih kurjačev je izjavil, da bodo bojkotirali angleški mornarji Nemčijo pet let.

— **Kdaj se bo končala vojska?** Iz Amsterdam: Angleški častniki sodijo, da se bo končala vojska šele leta 1919, ker prej ne morejo nastopiti kolonialne čete in Američani z vso svojo močjo na evropskem bojišču.

Dnevne novice.

— **Pogreb Josipa Fröhliche.** Včeraj, dne 13. t. m., smo pokopali na Šmarni gori šmarnogorskega duhovnika Josipa Fröhliche. Pogreba se je udeležilo 13 duhovnikov, več znancev iz Ljubljane in mnogo ljudstva iz okolice. Med slovesnim žalnim opvilom v cerkvi so popevali pevci iz Vodice, ki so tudi ob grobu zapeli več žalostink. Rajnega so pokopali poleg drugih na Šmarni gori umrlih duhovnikov sobratov na malem pokopališču ob kapeli. R. I. P.

— **Na manifestacijskem shodu na Rakovniku** se bodo pele naslednje pesmi: Jakob Aljaz: Ujetega ptica tožba (IV. zvezek); Domovini (I. zvezek); Oj z Bogom ti planinski svet (II. zvezek); Stanko Premrl: Zdravica; Hugolin Sattner: Nazaj v planinski raj (Sl. Pes. III. zvezek); Ivan Lahar: Mladosti ni (Sl. P. II.); Anton Förster: Ljubezeden do domovine (Sl. Pes. II.). Vprašaj, čemu, da sem Slovenka (Sl. P. I.). — Vljudo prosimo vse gg. pevce in gg. pevke, ki se udeležijo našega shoda, da te pesmi naštudirajo. Pevska skušnja bo na Rakovniku na binkoštni ponedeljek ob pol 2. popoldne. Skrbimo, da bo ta dan mogočno zadonela tudi naša slovenska pesem. Zato vsi pevci in pevke na plan.

— **Na naslov odgovornega urednika »Resnice«.** Kako klaverno vlogo igra načelnik Orlov Vojteh Jeločnik, je zvedel podpisani šele iz »Slovenca« št. 104 z dne 7. maja t. l. Zato izjavljam v imenu vipavskega okrožja Orlov, da zanj ni več mesta med nami. Dol orlovsko čepico! — Za vipavsko okrožje Orla: Smid, predsednik.

— **Častno svetinjo za 40letno službovanje** je dobil nadučitelj v Slivnici na Štajerskem K. Pestovšek.

— **Imenovanja.** Vojni minister baron Stöger - Steiner je imenovan za generalnega polkovnika, viceadmiral vitez pl.

Keil za admiral, novoimenovani načelnik vojaške pisarne polkovnik baron Zeidler za generalnega majorja.

— **Nov načelnik cesarjeve vojaške pisarne.** Cesar je imenoval generalnega pobočnika generalnega majorja barona Zeidlerja - Daublebskega pl. Sterneck za načelnik svoje vojaške pisarne.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil župniku v Domžalah, č. g. Fr. Berniku, zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje.

— **Krekova slavnost v Novem mestu.** Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredi na binkoštni ponedeljek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Narodnega doma Krekovo slavnost. Na programu so: ziva slika, deklamacija ter pevske in klavirske solo-točke. Čisti dobiček se razdeli enako Ciril in Metodovi družbi in odboru za Krekov spomenik.

— **Kamnik.** Ker se v kamniški javnosti tuhtam povprašuje po materielnem uspehu zadnje prireditve tukajšnje podružnice »Slovenske Straže«, zato poročamo dodatno k zadnji »Slovenčevi« notici, ki je bila tozadevno pomanjkljiva, sledeče: Ta prireditev je donesla 760 kron. Poleg tega sta darovala za »Stražo« vlc. g. kanonik Ivan Lavrenčič in g. A. Stergar vsak po 50 kron, tako, da se je centrali v Ljubljani po g. Fran Smodeju poslalo 860 kron z izrecno zahtevo, da se ta denar porabi izključno za koroške Slovence. Priznati moramo, da so Kamničani in udeleženci iz okolice to pot lepo dokazali dejansko ljubezen do obmejnih Slovencev. Želimo le, da bi na tej poti tudi vztrajali.

— **Tajništvo Jugoslovanskega kluba.** Ker je dosedanji tajnik Jugoslovanskega kluba g. Josko Kamusič šel k vojakom, je to mesto prosto. Prednost bi imeli gg., ki znajo stenografirati in pisati na stroj. Plača po dogovoru. Ponudbe takoj na naslov: Jugoslovanski klub, Dunaj I., Parlament.

— **Blago za obleko naj ostane v deželi.** Kakor slišimo, namerava dunajska centrala za obleko vzeti iz Ljubljane zaplenjeno blago pri tvrdki Souvan in Regoršek. Opozarjamo našo tukajšnjo podružnico in deželno vlado, da prepreči na vsak način to nakano v interesu našega delavstva in našega uradništva, posebej pa se v interesu naše mladine, ki mora že sedaj hoditi po ulicah strgana in razdrapana. Mladina raste in obleka ji je tudi kmalu premajhna, a nam na Kranjskem se naj odvzamejo še zadnje zaloge v prilog drugih, ki so neprimerno bolje oskrbljeni! Opozarjamo vlado tudi na to, da naši kmetje pri svojem težkem delu strgajo izredno veliko obleke, torej tudi s tega stališča je absolutno nedopustno, da gre blago iz dežele.

— **Gibanje med rudarji v Kladnu.** Listi poročajo, da je uvedlo rudarsko delavstvo v Kladnu enotno akcijo za izboljšanje plač. Zastopniki delavstva imajo vsak dan seje.

— **Pasivna resistenca na praških cestnih železnicah.** Praški listi poročajo, da se vrši na nekaterih progah električne cestne železnice v Pragi pasivna resistenca s tem, da večina voz neha voziti že ob 9. namesto ob 10. uri zvečer. Uslužbenci izjavljajo, da vsled slabe, nezadostne hrane ne morejo več delati od 5. ure jutraj do polnoči, ker jim popolnoma poidejo moči. Zahtevajo, naj uprava železnice poskrbi za primerno prehrano zanje in njih družine ter jim da vsak teden en popolnoma prost dan.

— **Za oslepele slovenske vojaške** je darovala gdč. Marija Galle, učiteljica v p. 10 K mesto cvetja na krsto gospiice Julije Kredar, gojenke 3. letnika liceja.

— **Za invalidski dom** na Belokranjskem je nabrala gdč. Franciska Plečnik 207 kron 50 vinarjev.

— **Kdo izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije** bi vedel podati pojasnil o Janku Vrhunc, ki je še 29. maja 1917 bival v Orenburgu v Rusiji kot ujetnik. Pojasnila hvaležno sprejema Helena Vrhunc v Katoliški tiskarni v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

— **Konstituenta S. L. S. ljubljanskega III. kolodvorskega okraja** se je izvedla ob lepi udeležbi dne 13. majnika 1918. Izvolil se je odbor, ki izpelji podrobno organizacijo stranke v okraju.

— **Ustanovno zborovanje politične organizacije šentjakobskega okraja** bo danes zvečer ob 8. uri v šentjakobski »Prosveti«. Če kdo pomotoma ni dobil vabila, naj pride ponj ob 6. do 8. zvečer v šentjakobsko »Prosveto«.

— **Zborovanje somišljenikov S. L. S. za dvorsko predmestje** bo 15. maja 1918 ob 8. uri zvečer v knjižnici Katoliške tiskarne. Če kdo ni dobil vabila, naj pride ponj 15. majnika ob 8. do 12. ure dopoldne in ob 6. do 8. ure zvečer v »Slovenčevu« uredništvo ali pa od 9. dopoldne do 3. popoldne v pisarno Jugoslovanske Strokove zveze, Ljudski dom, I. nadstropje.

— **Jutri** v sredo popoldne ob pol 6. uri se vrši seja moškega in ožjega damskega slovenskega odbora za vojno

invalidi v Dobrodelni pisarni, Poljanska cesta št. 4.

Iz Knjižnica za slovenske oslepele vojakke. Naznanjam vsem velenjenim damam, ki so obiskovale tečaj za priučitev Braille-ove pisave, da nameravane se stanka dne 15. t. m. ne bo. Zaradi obilnega dela, ki ga zahtevajo priprave za novo podjetje, ne morem sklicati vseh naenkrat, zato obvestim, kakor hitro bo mogoče, vsako posamezno gospo in gospodično posebej, katero knjigo prevzame in kedaj začne svoje delo. Poizkusne naloge naj se oddajo v društvu »Dobrodelnost«, Alojzevišče na Poljanski cesti. Poslujem vsak ponedeljek, izjemoma praznike; ta teden izjemoma v soboto, drugi teden v torek, vselej od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. — Minka Skaberne, c. kr. vadniška učiteljica, knjižničarka.

Ljubljanska aprovizacija.

a Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo prodajala inozemsko meso jutri v sredo dne 15. t. m. v cerkvi sv. Jožefa od 7. do 9. ure dopoldne. Prvo vrstno meso stane 20 K, drugovrstno 14 K.

a Jajca za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo jajca v sredo, dne 15. t. m. v cerkvi sv. Jožefa (vhod skozi glavna vrata). Jajca bodo prodajali od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne, komad stane 70 vin. Vsaka stranka naj prinese s seboj nakazilo za mast. Za vsako osebo dobi največ 40 jajc.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1200. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1200 dobe meso po znižani ceni v sredo dne 15. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol 2. ure št. 1 do 120, od pol 2. do 2. ure št. 121 do 240, od 2. do pol 3. ure št. 241 do 360, od pol 3. do 3. ure št. 361 do 480, od 3. do pol 4. ure št. 481 do 600, od pol 4. do 4. ure št. 601 do 720, od 4. do pol 5. ure št. 721 do 840, od pol 5. do 5. ure št. 841 do 960, od 5. do pol 6. ure št. 961 do 1080, od pol 6. do 6. ure št. 1081 do 1200.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1201 do konca dobe meso po znižani ceni v sredo dne 15. t. m. popoldne na Poljanski cesti 15. Določen je tale red: od 1. do pol 2. ure št. 1201 do 1320, od pol 2. do 2. ure št. 1321 do 1440, od 2. do pol 3. ure št. 1441 do 1560, od pol 3. do 3. ure št. 1561 do 1680, od 3. do pol 4. ure št. 1681 do 1800, od pol 4. do 4. ure št. 1801 do 1920, od 4. do pol 5. ure št. 1921 do 2040, od pol 5. do 5. ure št. 2041 do 2160, od 5. do pol 6. ure št. 2161 do 2280, od pol 6. do 6. ure št. 2281 do konca.

a Sladkor in kavina primes na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo sladkor in kavino primes v sredo, dne 15. t. m. in v četrtek, dne 16. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V sredo, dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do 11. ure št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. ure št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. ure št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. ure št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. ure št. 1201 do 1400. V četrtek, dne 16. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1401 do 1600, od 9. do 10. ure št. 1601 do 1800, od 10. do 11. ure št. 1801 do 2000, popoldne od pol 2. do pol 3. ure št. 2001 do 2200, od pol 3. do pol 4. ure št. 2201 do 2400, od pol 4. do pol 5. ure št. 2401 do 2600, od pol 5. do pol 6. ure št. 2601 do konca. Vsaka oseba dobi pol litra kristalnega sladkorja in četrt kilograma kavine prime, kar stane skupaj 1 krono. Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor.

a Marmelada na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo marmelado v sredo, dne 15. t. m., v četrtek, dne 16. t. m., v petek, dne 17. t. m. in v soboto, dne 18. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V sredo, dne 15. t. m. od 8. do 9. ure dopoldne št. 1 do 100, od 9. do 10. ure dopoldne št. 101 do 200, od 10. do 11. ure dopoldne št. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. ure št. 301 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do 500, od 4. do 5. ure popoldne št. 501 do 600. — V četrtek, dne 16. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 601 do 700, od 9. do 10. ure št. 701 do 800, od 10. do 11. ure št. 801 do 900, popoldne od 2. do 3. ure št. 901 do 1000, od 3. do 4. ure št. 1001 do 1100, od 4. do 5. ure št. 1101 do 1200. — V petek, dne 17. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1201 do 1300, od 9. do 10. ure št. 1301 do 1400, od 10. do 11. ure št. 1401 do 1500, popoldne od 2. do 3. ure št. 1501 do 1600, od 3. do 4. ure št. 1601 do 1700, od 4. do 5. ure št. 1701 do 1800. — V soboto, dne 18. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1801 do 1900, od 9. do 10. ure št. 1901 do 2000, od 10. do 11. ure

št. 2001 do 2100, popoldne od 2. do 3. ure št. 2101 do 2200, od 3. do 4. ure št. 2201 do 2300, od 4. do 5. ure št. 2301 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma marmelade, kilogram stane 2 kroni.

Najnovejša poročila.

Cesar Karel obišče bolgarskega vladarja. Sofija, 13. maja. (K. u.) Bolgarska brzojavna agentura poroča: Generalissimus Žekov je izjavil: Te dni nas obišče cesar Karel. Poset bo izražal živo prijateljske zveze, ki vežejo vladarja Avstro-Ogrske in kralja Bolgarov. Obisk bo pokazal obojestransko ljubezen obeh zveznih narodov; izraziti morem le v imenu armade na bojišču veliko radost, ki jo občuti naša armada od vojskovodij do navadnih vojakov, vsled posebne pozornosti izkazane naši armadi. Poset bo pokazal tudi laži naših sovražnikov, ki skušajo z raznimi sredstvi sejati spor med nami.

Ultimat Nemčije Rusiji.

Berlin, 13. maja. (K. u.) Reuter poroča baje iz Moskve, da je vročil nemški poslanik grof Mirbach ljudskemu komisariatu ruske vlade ultimatum s celo vrsto zahtev, ki bi sprejete spremenile Rusijo v nemško obrambno ozemlje. Wolffov urad je poblaščen, da izjavi: Poročilo ni resnično. Pogajanja z ljudskim komisariatom se drže skozi in skozi brestovske mirovne pogodbe in tičejo le tehnično izpeljavo njenih pogojev. Pogajajo se v popolnoma spravičljivem duhu in niso niti od daleč podobna ultimatu.

Izgube Italijanov v XI. bitkah ob Soči.

Dunaj, 13. maja. Po previdni cenitvi so izgubili Italijani v 11. bitkah ob Soči skupno 634.000 mož. Prišteti moramo še 1.200.000 ranjencev, ki so jih pozneje zopet uvrstili v fronto. V naši jeseni 1917 podvzeti ofenzivi so izgubili Italijani 800 častnikov in 36.000 mož mrtvih, 3200 častnikov in 120.000 mož ranjencev, 10.000 častnikov in 285.000 ujetnikov. Sovražnik je torej izgubil ves čas vojske 2.500.000 mož.

Mirovna pogajanja med Veliko Rusijo in Ukrajino.

Kijev, 13. maja. (K. u.) Ukrajinska vlada se je pogodila z rusko vlado, da se bodo pogajali o miru v Kijevu in ne v Kurškem. Obe delegaciji se bosta kmalu sestali.

Neodvisnost Ciskavkaza.

Carigrad, 12. maja. (K. u.) Agence Télégraphique Milli: Ciskavkaz je razglasil svojo neodvisnost.

Izgubljeno in najdeno.

Zgubili so se trije ključ. Najditelj naj jih odda proti nagradi v kavarni Prešeren.

Ukradeno je bilo včeraj v gostilni na Ježici moško kolo znamek Styria, zelo malo rabljeno. Kdor bi kaj vedel o njem, naj naznanj Ivanu Dermastju na Ježici 12.

Našel se je dežnik. Kdor ga je izgubil, ga dobi na Radeckega cesti 8.

V nunski cerkvi se je našlo nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, ga dobi tam v zakristiji.

Gumijeve plašče in cevi

za kolesa (biciklje), predvojno blago, kupi Kato-liška tiskarna v Ljubljani. 1652

Elektro-tehnika

k Diesljevemu motorju sprejme večje podjetje na Kranjskem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na upravo lista pod šifro H. U.

Kupim oziroma dam

živila za lovsko puško

Naslov pove uprava lista pod šte. 1642.

Zahvala.

Vsem, ki so se spominjali med boleznijo ali po smrti našega draga brata, oziroma vsake, velečastitega gospoda

Josipa Fröhliche

duhovnika na Šmarni gori

izrekamo tukaj svojo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti smo hvaležni mnogoštevilnim gg. duhovnikom, ki so prišli k pogrebu, g. župniku P. Jancu, ki je sprejel vodil, vodskemu pevskemu zboru, ter vsem sorodnikom in znancem za dokaze sožalja in ljubezni. Še posebej moramo zahvaliti č. sestro usmiljenko, ki je bolniku stregla s toliko požrtvovalnostjo. Vsem naj poplača pravični Bog. Medija-Lzlake, dne 13. maja 1918.

1656

Zalujoči ostali.

V trajno službo se sprejme

1 kontoristinja 3 delavke

Naslov v upravo »Slovenca« pod šte. 1653.

Voznik se dobi ter stalne vožnje

se sprejmejo pri 1651

tvornici cementnih izdelkov

Jos. Cihlar

Ljubljana, Dunajska cesta 67.

Boljša kuharica ali gospodinja

sprejme službo pri č. ž. župniku. Gre tudi v Istro ali na Gorisko. Naslov pri upravi lista pod šte. vilko 1650.

Sprejmeta se takoj

2 kuhinjski pomivalni za restoracijo

Naslov pove uprava lista pod šte. 1654.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna penca in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvorno podjetje M. Jünker v Zagrebu šte. 39, Petrinjska ulica 3, III., telefon 23-27.

Proda se 1624

MRVA

v ŠTEPANJI VASI šte. 21.

Soja-fižol

najboljše nadomestilo za kavo, se dobi pri SEVER & Komp., preje Peter Lassnik, Ljubljana, 20 gr a navodilom, kako se sadi, stane 80 vin. Pridelek je 40kratnik. 1540

Prodajam

cevke za cigarete iz papirja

barvaste, z lepo gosjo cevko, brez kartona in jih ponudim brez nadaljnje korespondence prosto po 10 K za 1000 po povzetju. Manj kot 2000 ne pošilja.

BRATJE CECHE, PRAGA II.

98% žveplo

(žvepleni prah) se odda v večjih množinah. Ponudbe pod »Žveplo št. 1612« na upravo lista.

Stanovanje

z eno veliko in dvema majhnima sobama išče stranka brez otrok za avgust ali prej. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »F. 1581«.

ZA TAKOJ ali pozneje SE IŠČE

stanovanje

za stranko brez otrok z 2 ali 3 sobami v sredini mesta. Kot nagrada se dobi v jeseni nekaj živeža. Ponudbe pod »TRGOVEC 1606« na upravnistvo »SLOVENCA«.

DELAVCI

SE SPREJMEJO v delo proti dobri plači pri ELEKTRIČNI, CESTNI ŽELEZNICI V LJUBLJANI

pri premenjavi tračnic, ki bodo trajalo do pozne jeseni. Priglasitev v rezizi. 1590

Službe išče

ženska srednje starosti, ki se dobro razume na hišo in zunanja opravila. Najraje gre na deželo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 1595.

Hiša

s sadnim in zelenjavnim vrtom, pripravna tudi za obrt, oddaljena eno uro od železniške postaje na Notranjskem, se prodaja.

Razen hiše se prodaja tudi nekaj njiv in travnikov. Cena nizka.

Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod šte. vilko 1626.

30 let star, oženjen, v vseh pisarniških poslih dobro izvežban, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, zanesljiv, kavcije zmožen

uradnik

želi vstopiti v službo kot občinski tajnik ali kaj sličnega.

Ponudbe pod »občinski tajnik 1611« na upravo lista.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

La britve iz srebrno-jekla K 3-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Periekt« s 6 rezili K 16, 20; dvo ez. rez. rezila tucat K 5, 6. La lasestrižni aparati K 11, 12. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvorna trgovka, Brück št. 1755, Češko, 111